

musik BIBLIOTEKSNYTT

nr.2-3
2022

KALENDARIUM

2022

- 24 – 29 juli IAML-kongressen 2022 i Prag, Tjeckien
13 – 14 oktober Seminarier om Hugo Alfvén 150 år, Uppsala universitet

2023

- 20 – 21 april SMBF 50 år! Heldag på Kungl. Musikaliska akademien med efterföljande årsmöte
30 juli – 4 aug IAML-kongressen 2023 i Cambridge, Storbritannien

Omslag: Karin Engström och Aina Myrstener framför hyllor i Musikhögskolan i Ingesund. Läs mer på s. 11. Bakgrund kalendarium föreställer nothyllan i Kulturskolan Stockholm. Läs mer på s. 4.

INNEHÅLL

3	Ordföranden har ordet, Redaktörernas ruta	11	På besök hos Karin Engström
4	Kulturskolan Stockholm	12	Disputation vid Högskolan för scen och musik
6	Konsten att hitta ett uppsatsämne i MTB:s samlingar	13	I år är det 150 år sedan Hugo Alfvén föddes!
7	Vilket kalas!	14	Efterklang – boksläpp på Musik- och teaterbiblioteket
8	Rapport från norsk ljudarkivskonferens	16	Musikböcker 2021
10	Ny på jobbet och ny i styrelsen	19	Summary in English

www.iaml.info

Layout Sara Lind

MUSIKBIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteks-föreningen, svenska sektionen av IAML, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktör och distr.: Tobias Danielsson & Gunnel Jönsson
Musik- och teaterbiblioteket Box 16326
103 26 Stockholm

08-519 554 10 mbnytt@gmail.com

Prenumerationer inkl. medlemskap:

enskilda 350:-, institutioner 700:-, veteraner, studerande, arbetslösa 150:-

Plusgiro 65 21 22-3

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

Kära medlemmar

Gunnel Jönsson. Foto Tobias Danielsson.

Sommaren står för dörren, vi ser fram emot sol, värme och vila. Men givetvis även att få ta del av kollegors kunskap och möta nya människor, nu när reserestriktionerna är hävda. IAML-kongressen i Prag kommer så klart att erbjuda detta. Hoppas få se några av er där.

Ett stort tack till er som deltog i vårt digitala årsmöte. Trevligt att se så många. En som vi inte får se mer är Boel Enbågen, Göteborgs stadsbibliotek, som i och med 2022 har avslutat sitt medlemskap i föreningen. Som det verkar kommer Boel att gå i pension under 2023. Vi tackar för hennes år i föreningen och inte minst de besök som vi gjort på Göteborgs stadsbibliotek, senast 2016.

Efter ett sedvanligt formellt genomfört årsmöte berättade Wiktor Johansson initierat om hur han och hans kollegor arbetar med webbpublicering av Svenskt visarkivs ljudsamlingar.

Vid årsmötet avtackades Besa Spahiu efter fem år som kassör samt Tobias Danielsson efter sex år i styrelsen. I stället har Ragnar Köhlin, Musik- och teaterbiblioteket, åtagit sig kassörsuppdraget och Monika Glimskär, Svensk Musik, valdes in som ny ledamot. Vi kommer att arbeta med föreningens

70-årsjubileum som kommer att firas med en heldag på Kungl. Musikaliska Akademien torsdagen den 20 april 2023. På fredagen den 21:a kommer vi att ha vårt årsmöte samt något studiebesök. Mer information kommer under hösten.

/ Gunnel Jönsson

Redaktörernas ruta

Kära läsare

Och tro det eller ej, men Tobias Danielsson är kvar som redaktör trots att han för närvarande arbetar i Malmö på Myndigheten för tillgängliga medier! Föreningen och medredaktören är att lyckas önskas till detta, då Tobias är en ytterst noggrann och textmedveten person.

I detta nummer försöker vi täcka in lite gammalt, lite nytt och ser fram emot IAML-kongressen i Prag. Redaktionen kommer att bidra med rapporter men hoppas givetvis att de SMBF:are som kommer att delta berättar om sina bästa presentationer under veckan.

En försenad genomgång för musikkböcker från 2021 samsas i detta nummer med ett seminarium om uppsatsämnen på musikbibliotek, en rapport från ljudarkivkonferensen i Oslo, ett boksläpp rörande en biografi över tonsättaren Torbjörn Iwan Lundquist och annat aktuellt som era tidskriftsredaktörer och goda medarbetare försöker snappa upp och delge er.

Vi önskar er mycket läsnöje!

Tobias Danielsson & Gunnel Jönsson

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com
www.smbf.nu
musikbiblioteksforum@listserv.kb.se
www.facebook.com/ (Musikbiblioteksforeningen)

 Find us on
Facebook

Kulturskolan Stockholm

||| Gunnel Jönsson & Ulrika Orloff-Rodriguez, redigerad text och foto

Efter att länge ha varit nyfiken på hur notbiblioteket hos en av våra institutionsmedlemmar, Kulturskolan Stockholm inom Stockholms stad, är uppbyggt och organiserat tog Ulrika kontakt med dem och frågade om vi kunde få komma på ett studiebesök. Vi blev vänligt emottagna en eftermiddag i mars av Camilla Freedman, enhetschef på Kulturskolan Kungsholmen och Norrmalm, och av bibliotekspersonalen i huset på Mariebergsgatan. Texten bygger på personalens anteckningar.

Notbibliotekets syfte och innehåll

Notbibliotekets syfte är att tillhandahålla material till lärarna för deras pedagogiska verksamhet såväl som för deras egen förkovran. Eleverna är alltså inte låntagare men lärarna får dock kopiera material till dem i den utsträckning kopieringsavtalet tillåter. Vill eleverna ha egna notböcker

måste de emellertid själva, eller deras föräldrar, bekosta detta.

Samlingarna omfattar för tillfället 12 659 inregistrerade enheter och består till cirka 95 procent av noter. I övrigt kan man hitta litteratur om musikteori, komposition, teater och dans men även böcker om kulturhistoria, psykologi samt allmän pedagogisk- och ledarskapslitteratur. Det finns planer på att bibliotekets bestånd även ska inkludera pjäsmanus skrivna av Kulturskolans teaterlärare.

Notbibliotekets historik

2010 diskuterades det huruvida Notbiblioteket skulle vara kvar eller inte. Ifrågasättandet ledde till stora protester från musiklärarna. Ledningen ansåg att kostnaden för bibliotekets dåvarande lokaler – vilka numera huserar i Resurscentret – var alltför hög. Ett förslag var att placera notbiblioteket i instrumentförrådets lokaler. För att biblioteket skulle vara närmare verksamheten valde man i stället dess nuvarande placering, det vill säga i korridorerna utanför undervisnings-salarna på Mariebergsgatan 34. Dessutom minskade man på bemanningen över tid, från att länge ha varit bemannat av två bibliotekarier till endast en tjänst på 80 procent. Sedan hösten 2020 är bemanningsgraden nere på 60 procent.

Notbibliotekets bestånd: förvärv och gåvor

Förutom att köpa in noter till undervisningen får man förhållandevis många gåvor. De kommer från nedlagda institutioner, som till exempel Kommunala Musikinstitutet (KMI) och Borgar-

skolan. Borgarskolan hade bland annat en musiklärarutbildning men den lades ner 1971. Förr i tiden var det dessutom inte ovanligt med skolorkestrar och när skolornas orkesterverksamheter lades ner skänktes många av noterna till Notbiblioteket. Ett flertal gåvor kommer även från pensionerade lärarkollegors privata samlingar. Två av de mest spektakulära exemplen är Gösta Morbergs stora livsverk av arrangemang (1990) och en stor gåva från pianoläraren Bengt Åslund, som kom i år (2022).

Gösta Morberg, som gick i pension 1988, var militärmusiker innan han blev lärare och ledde då, bland annat, Postens musikkår. Inom Kulturskolan var han verksam i Farsta med omnejd och ledde både en blåsorkester och en symfoniorkester. Göstas symfoniorkester var en föregångare till Suso – Stockholms Ungdomssymfoniorkester. Det sägs att Gösta framför allt gjorde sina arrangemang i sin fjällstuga på somrarna och då han inte hade något något piano där han kunde

Litteraturhyllan för utlån till lärarna

Gösta Morbergs arrangemang i sitt plåtskåp.

höra hur de klingade, måste man nog tillstå att det var något av ett stordåd att de verkligen lät så bra som de gjorde. Alla Göstas handskrivna original förvaras i ett låst plåtskåp och som kan ses på bilden är det stora skåpet helt fullt.

Läs mer: www.suso.nu

Notbibliotekets bestånd: bevarande och förvaring

Bibliotekets nuvarande personal lägger ner en hel del tid på omfattande underhållsarbete av notsamlingarna, bl a har de kunskaper inom bokbinderi. Eftersom det är ett brukarbibliotek, där noterna aktivt används av lärarna, får det till följd att de utsätts för mycket slitage. Det finns en del gamla noter från 1800-talet i samlingarna som behöver återställas och dessa lånas inte ut, utan kopieras till de lärare som vill få tillgång till dem. Även en stor mängd yngre noter, allt från orkesterverk till läromedel, behöver repareras, då de annars riskerar att falla isär med följd att sidor därmed kan försvinna. Reparationerna görs i första hand med bokplast, lim och ibland med extra papper som stöd.

Biblioteket använder tidskriftssamlare till noterna men det är få av dem som är tillräckligt djupa för att kunna rymma orkesterverk. Många av tidskriftssamlarna var tidigare av papp och flertalet av dessa var spräckta på flera ställen och måste tejpas ihop för att inte noterna skulle falla ut. Det fanns även fina tidskriftssamlare av trä men det finns ingen uppgift om varifrån de hade köpts och inte heller fanns det några liknande

produkter i vare sig butiker eller på nätet. Karin Nordgren, chefsbibliotekarie på Musikhögskolans bibliotek, nämnde att de hade haft en snickare som hade tillverkat deras tidskriftssamlare och det framgick, av fotografier från Musikhögskolans bibliotek, att det var precis samma tidskriftssamlare som de hade på Kulturskolans bibliotek. Snickaren var numera pensionerad och ytterst tveksam till att göra fler, men efter att de båda institutionerna hade gjort en gemensam beställning, lyckades man ändå övertala honom att ta upp produktionen av dessa fina tidskriftssamlare en sista gång.

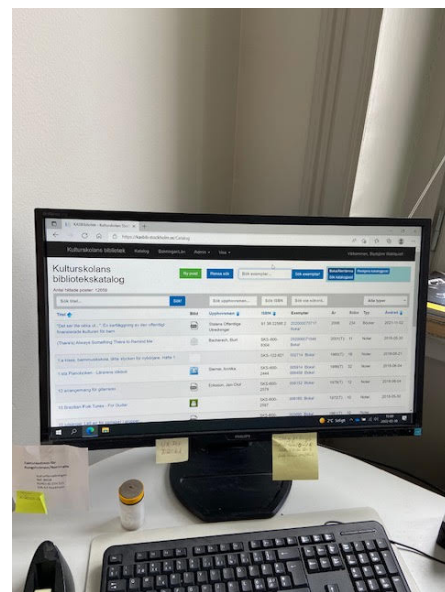

Tidskriftssamlare i trä.

Framtida planer för Notbiblioteket

Kulturskolans strävan är att utöka tillgängligheten för lärarna. Notbiblioteket är beläget på Kungsholmen, mitt i staden,

men många lärare undervisar utanför tullarna. För att öka tillgängligheten har man förlängt lånetiden till att nu omfatta en hel termin i stället för 30 dagar. Samtidigt har man erbjudit transporter ut till enheterna, under förutsättning att dessa kan samordnas med transport av annat gods. Det finns dessutom planer på att ha biblioteksfilialer på andra enheter över staden och man när också en förhoppning om att Notbibliotekets katalog så småningom ska kunna göras tillgänglig för musiklektörer och annan personal via Stockholms stadsbiblioteks lokala bibliotekskatalog, Book-It.

Noterna katalogiseras i lokalt system

Läs mer: Om Kulturskolan - Kulturskolan Stockholm kulturskolan.stockholm.se/om-kulturskolan

Den nya styrelsen i Svenska Musikbiblioteksförningen

Gunnel Jönsson, pensionerad musikbibliotekarie, Lidingö, ordförande

Ulrika Orloff-Rodríguez, Stockholms stadsbibliotek, vice ordförande

Anna-Karin Skansen, Musikhögskolan Ingesund, sekreterare

Ragnar Köhlin, Musik- och teaterbiblioteket i Stockholm, kassör

Staffan Lundmark, tidigare Dialekt-, ortsnamn och folkminnesarkivet i Umeå, ledamot

Alexandra Anklew, Göteborgs stadsbibliotek, ledamot

Monika Glimskär, Svensk Musik, Stockholm, ledamot

Konsten att hitta ett uppsatsämne i MTB:s samlingar

||| Lena Nettelblatt, Stockholms konstnärliga högskola, text & foto

Karin Grelz är samverkansrådgivare på avdelningen för forsknings- och samverkansstöd vid Stockholms universitet. En uppgift för avdelningen är att samverka med det omgivande samhället och till serien *Möten med externa aktörer* bad hon Marina Demina, raritetsbibliotekarie och Virve Polska, teaterarkivarie vid Musik- och teaterbiblioteket att presentera bibliotekets samlingar för Institutionen för kultur och estetik. Den 5:e april ägde mötet med titeln *Vad finns i MTB:s samlingar?* rum på Zoom.

Gustav III startade Musikaliska akademien 1771 och Marina berättar hur biblioteket samlingar började byggas från dag ett. Här finns både ett svenskt och ett europeiskt kulturarv som är viktiga för editionsverksamheten och nottryckets historia, som t ex tonsättararkiv, brevsamlingar och organisationsarkiv. Marina visade en korallbok av tysken Johann Crüger, en av 1600-talet främsta korallskapare. Bibliotekets utgåva är tryckt i Stettin 1676 och är det enda kända exemplaret som finns bevarat. En bunt av handskrivna stämmor till en violinkonsert av Friedrich Graf visar sig vara det som står som nummer ett på bibliotekets allra första inventeringslistan från sekelskiftet 1700–1800.

En annan ”läckerbit till uppsatsämne” är partituret från första framförandet av Bachs *Johannespassionen* i Sverige år 1898. Den tillhörde Wilhelm Stenhammar som var 26 år när han dirigerade det och partituret är fullt av hans antec-

kningar inklusive en inskriven svensk översättning av recitativet.

- Om man är tillräckligt kreativ för att hitta vilken mapp man ska sätta näsan i, kan man hitta guldkorn för vidare forskning, säger Marina.

Owe Ander, universitetslektor i musikvetenskap, visar exempel på vad han har hittat i Musik- och teaterbibliotekets samlingar. Han börjar med en ”icke-händelse”. I biblioteket finns det dokument som visar att Jenny Lind repeterade in operan *Judinnan, La juive* av Fromental Halévy, men som hon aldrig framförde. En annan ”icke-händelse” är saxofonstämmor från slutet av 1800-talet som finns i Kungliga teaterns notsamling och som är deponerade hos Musik- och teaterbiblioteket men som aldrig har använts, eftersom Hovkapellet saknade saxofonister. Owe framhåller att man måste ha samlingarna i handen för att riktigt kunna forska i dem. Repetitionsbilder är t ex mycket ovanliga men på insidan av pärmen till en sångnot har Owe hittat en teckning som visar Ludwig Norman dirigera.

Virve Polska är teaterarkivarie och förtecknar samt besvarar frågor om teatersamlingarna. Dessa kan innehålla allt från brev till kontrakt, programblad, affischer och fotografier. I databasen Calm registrerar man allt teatermaterial: calmview.musikverk.se/CalmView/

En känd samling Virve har arbetat med är den efter skådespelaren Lena Nyman. Virve visade bland annat en bild av Lena

utklädd till Humlan i en barnbalett.

Rikard Hoogland är universitetslektor i teatervetenskap och har använt teatersamlingarna i sin forskning, vilket bland annat har resulterat i boken *I avantgardets skugga. Brytpunkter och kontinuitet i svensk teater kring 1900* (2019) där han och sex andra forskare har bidragit.

I teatersamlingarna finns 50 volymer arkivmaterial efter teaterkungen Albert Ranft (1858–1938).

- Ranft blev rik på att göra scenkonst. Det blir man inte idag, säger Rikard.

Rikard tipsar också om att samlingarna innehåller arkiv från de fria teatergrupperna, som exempel nämnde han Pistolteatern.

Karin Grelz summerade dagen: - Än har inget projekt dragits igång men har man tur blir det en ”match” så småningom – kanske en student hittar ett bra uppsatsämne eller kanske en forskare hittar ett intressant material i samarbete med någon arkivarie.

Läs mer:

Så firades teaterkungen av Virve Polska: bit.ly/39DWcT6

Virve om Lena Nymans arkiv bit.ly/3O67GNY

Marina presenterar bibliotekets samlingar på UR Play bit.ly/3N1ScJM

Marina berättar om Gubben i lådan, tonsättaren Hartevelde bit.ly/3tJmsCh

Vilket kalas!

|| Kerstin Carpvik, överbibliotekarie MTB, text, Sebastian Lindblom, arkivarie MTB, foto

Mingel i entréhallen.

Musikverkets generaldirektör Dan Lundberg invigningsstalar.

Kulturminister Jeanette Gustafsdotter inviger.

Den 19 maj kunde äntligen invigningen av de nya lokalerna för Musik- och teaterbiblioteket på Tegeluddsvägen 100 gå av stapeln.

Detta skedde till tonerna av såväl dragonblåsare som en stråkkvartett ur Kungliga Hovkapellet, och med fina tal av kulturminister Jeanette Gustafsdotter (som klippte band), Kungl. Musi-

kaliska Akademiens preses, Susanne Rydén, och vår stolta generaldirektör, Dan Lundberg. '

Nu är vi inflyttade på riktigt!

Rättelse från nummer 1 2022

5 musikrättigheter nu på svenska

Rätten för alla barn och vuxna:

- att få uttrycka sig fritt genom musik

- att få lära sig musikaliska uttryck och färdigheter
- att få engagera sig i och ha tillgång till musik genom deltagande, lyssnande, skapande och information.

Rätten för alla musiskapare och utövare:

- att utveckla sitt musikaliska konstnärskap och att ha möjlighet att kommunicera genom alla typer av medier, med adekvata verktyg till sin hjälp
- att få ett rättvist erkännande och en rimlig ersättning för sina verk och sitt arbete

Rapport från norsk ljudarkivskonferens

||| Anna-Karin Skansen, text

NORSK LYDARKIVKONFERANSE

Den norska ljudarkivskonferensen arrangeras vanligen vartannat år men har tills nyligen varit tvungna att ta ett längre uppehåll på grund av pandemin. I slutet av april var det efter två års försening äntligen dags att samlas på Deichman Bjørvika i Oslo. Årets konferens bestod till stor del av det program som planerades till 2020 men med undantaget att en av talarna, Harald Are Lund, dessvärre hade gått bort. I stället hölls ett panel-samtal kring hans person och gärning.

Dag 1

Efter sedvanlig registrering och inledande kaffe fick vi ta del av den mångfacetterade Elin Már Øyen Visters intressanta ljuddokumentation av fågellivet på Røst vid Lofoten. Hon bedriver ett projekt där fågelljud dokumenteras över tid och inspelningar har hitintills gjorts 2010, 2015 och 2020. Det framkommer här att fågellivet minskar och att vissa arter redan nu är mer eller mindre försvunna. Elin förutspår att om utvecklingen fortsätter i samma takt kommer alla fåglar att vara borta om 20 år, vilket inte innebär att de är utdöda man att de inte kommer att finnas kvar på just den här platsen. Elins arbete ger ett tydligt exempel på hur ljudupptagningar kan användas som ett inlägg i diskussionen om klimatförändringarna. De medel som tilldelats är förbrukade och projektet är avslutat för

nu, men en ny ansökan har gjorts och förhoppningsvis kan arbetet fortsätta.

Elin har en bred bakgrund och har arbetat som radiopratare, DJ och kompositör. Hon tog med oss på en ljudmeditation där vi med slutna ögon fick ta del av en av hennes kompositioner. Hon återkom senare i programmet i bland annat panelsamtalen kring Harald Are Lund.

Vidare i programmet talade Jonny Edvardsen från Nasjonalbiblioteket om det uppdrag som finns i att digitalisera och tillgängliggöra det norska kulturarvet, ett arbete som beräknas pågå i mer än 30 år. Man har fått ökade anslag för att förbättra digitaliseringskapaciteten och arbetet behöver göras i nära samarbete med institutioner runt om i landet. Det görs en omfattande kartläggning och material som riskerar att gå till spillo på grund av att det är

“ “ Det görs en omfattande kartläggning och material som riskerar att gå till spillo på grund av att det är lagrat på icke-beständiga medier prioriteras.

lagrat på icke-beständiga medier prioriteras. Man kan dock inte ta emot hur mycket material som helst på en gång utan betar av några hundra enheter i taget. Materialet digitaliseras för att tillgängliggöras och det är den ägande institutionen som bestämmer var materialet ska finnas tillgängligt; på digitala

Anna-Karin Skansen. Foto privat.

arkivet, digitalt museum eller nb.no. Allt material avfotograferas och efter att innehållet digitaliserats får man tillbaka det som en fil. Filerna sänds tillbaka på hårddiskar och en kopia sparas hos Nasjonalbiblioteket.

På måndagen efter lunch höll Rasmus Rex Pedersen ett intressant föredrag om Spotify och algoritmer; om hur Spotify samlar in data och skapar spellistor och förslag på artister specifikt för dig. Men hur går det till? Rasmus beskrev en komplicerad process där Spotify utgår från en mängd olika faktorer som taktart, tonart och tempo i musiken som man lyssnar på, vidare om artisten är man eller kvinna och vilken genre musiken hör hemma i (Spotify har 6000 olika genrer) m m. Han utgick från Lucas Graham, en dansk grupp och tittade på vilka andra artister Spotify rekommenderade utifrån denna grupp, vilket var artister som stod väldigt långt bort från Danmark och den typ av musik som är vanligast där. När han vidare undersök-

te de föreslagna artisterna visade det sig att inte en enda av dem hänvisade i sin tur tillbaka till Lucas Graham. Varför? Rasmus fortsatte sin undersökning och sammanställde en lista över "similar artists" som Spotify ger förslag på och sedan ett led till och inkluderade deras "similar artists". På så vis fick han en överblick över hur artister och genrer går in i varandra i Spotifys algoritmer. Allt presenterades i en graf som såg ut som ett konstverk.

Radioprofilen Harald Are Lund fick mycket uppmärksamhet under konferensen. Han arbetade på NRK i 50 år och skulle ha medverkat på konferensen 2020 men har sedan dess gått ur tiden. För en utomstående var det intressant att få höra om en välkänd, etablerad och mycket omtyckt kollega och radioprofil. En man som gärna lyfte fram lite okända artister i sitt radio-program - artister som med tiden kom att bli etablerade och kända.

När det officiella programmet var slut för dagen fick de som anmält sig en visning av biblioteket. Klockan var runt 16.30 och biblioteket var mer eller mindre fullsatt. Trots det var det inga höga ljud som trängde igenom. Biblioteket och byggnaden är imponerande med en intressant möblering och val av material. Här finns möjlighet till andra verksamheter än i vanliga traditionella bibliotek. I skaparverkstaden finns det både symaskiner, klippbord, poddstudio, musikstudio, 3D-printrar och lödkolvar. På barnavdelningen hittar man en digital basketplan och ett digitalt konstverk med härlig miljö. Vi fick förstås titta på musikavdelningen

men då biblioteket är stort och tiden begränsad blev det inget längre besök där. Eftersom biblioteket var fullsatt var det också svårt att fotografera utan att få med personer på bild.

På kvällen samlades vi för en gemensam middag i biblioteket på plan 5, en öppen yta för allmän beskådning av bibliotekets besökare. Där åt vi tapas och fick ytterligare ett panelsamtal kring Harald Are Lund. I samband med detta fick vi också ta del av ett musikaliskt inslag av Jørgen Skjulstad som bland annat bjöd på låten *Track ID*.

Dag 2

Under andra dagen fick vi bland annat ta del av Maia Urstads arbete som ljudkonstnär, där hon berättade om svårigheten att återskapa ljudkonstverk i olika lokaler eftersom de ger olika förutsättningar med akustiken. Hon talade om utmaningen med att på ett tydligt sätt dokumentera hur ett ljudkonstverk ska vara, så att andra i framtiden kan sätta upp och ställa ut det när konstnären själv inte längre kan delta. Maia visade några av hennes egna spännande installationer, bland annat med kassetbands- och CD-spelare.

Ett annat spännande projekt som pågår är de norska albumklassikerna där tanken är att musiken ska tas från arkivet och nå ut till folket. På Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana finns ett antal masterband från inspelningar som aldrig getts ut eller endast är tillgängliga på dåliga upptagningar. Ett dedikerat gäng går igenom arkivet och letar upp guld-korn som man tror kan ha ett allmän-intresse. Projektet genomförs bland an-

nat med hjälp av "crowdfunding" där allmänheten kan förköpa ett eller flera exemplar av dessa utvalda inspelningar. När ett visst antal exemplar förbokats, ca 100 st., genomförs en digitalisering och skivan ges ut.

Som avslutning på konferensen fick vi genom ett panelsamtal ta del av Radio Immigranten, senare Tel-lus Radio, vilket var Norges första minoritetsspråkliga radiostation. Projektet startade 1982 av några hängivna volontärer, bland annat Mari Linløkken, medlem av Immigrantenkollektivet som sände ett fåtal timmar varje vecka. Med tiden växte antalet sändningstimmar i kanalen och fler språk kom att representeras. Här kunde man ta del av kultur, konst och musik på olika språk och det var ett sätt att nå ut till minoritetsbefolkningarna i Oslo-området. Mari arbetar idag med ett projekt som dokumenterar radiokanalens historia. De ljudband som användes vid radiosändningarna arkiverades i tre månader för att sedan återanvändas och idag återstår endast ett fåtal band som ingen riktigt vet var de finns.

En återkommande programpunkt under de två dagarna var arkivrundan där några arkiv kort presenterades och berättade om sin verksamhet. Det var bland annat Bergens bibliotek, Bærums bibliotek och Norsk danseinformations arkiv. Nästa ljudarkivkonferens kommer troligen att förläggas till Tromsø.

Tack Norsk musikkbibliotekforening för inbjudan!

DMBF nedlægges 1 juli 2022

||| Anders Cato, text, IAML General Secretary m.m.

Efter urafstemning blandt foreningens medlemmer om en nedlæggelse af foreningen, viste det sig at 100 % af dem der stemte, stemte for en nedlæggelse.

Dansk Musikbiblioteksforening nedlægges derfor per den 1. juli 2022. Medlemmer, der ønsker beholde deres

medlemsskab i IAML, bedes kontakte IAML's Treasurer (treasurer@iaml.info) for at omvandle deres medlemsskab til et personligt medlemsskab i IAML. Et personligt medlemsskab koster 44 € om året og et institutionelt 74 € årligt.

(Publicerat på DMBF:s hemsida 16 maj 2022)

Senaste nytt
från Danmark

Ny på jobbet och ny i styrelsen

Monika i partiturrummet på Svensk Musik. Fotograf: Ann-Christin Biel.

Hej allesammans!
Mitt namn är Monika Glimskär, och jag är sedan oktober förra året ny musikbibliotekarie på Svensk Musik, efter Gustaf Bergel som efter 19 år gick i pension i fjol (se intervju i MB-nytt 2020 nr 4). Allt här är fortfarande nytt för mig, och det är ännu mycket att ta in, men jag trivs så bra med mina arbetsuppgifter och härliga kollegor. När jag fick frågan om jag ville ingå i SMBF:s styrelse blev jag mycket glad och jag tycker det ska bli spännande att gå in i styrelsearbetet. För att få kläm på föreningens senaste aktiviteter förkovrar jag mig nu i tidigare utgåvor av Musikbiblioteksnytt.

Så vem är då jag? Jag är i grunden musikvetare, men har alltsedan jag började studera varvat studierna med fiolspel och med musikadministrativt arbete på olika scener och institutioner i Stockholm. Som många andra spelade jag mina första toner i kommunala musikskolan, men det var mitt intresse för historia, framför allt för renässansen och barocken, som gjorde att jag snöade in på den tidiga musiken. Detta

skedde när jag under studietiden började sommarjobba som museilärare på Drottningholms slott. Naturligtvis gav operaföreställningarna på Drottningholmsteatern en impuls, men det var också måleriet, konstföremålen, biblioteket och parkmiljön på Drottningholm, allt detta tillsammans, som bildade en helhet kring de tidigmoderna epokerna, och som gjorde att jag ville prova på att spela tidstrogen violin. Därigenom öppnade sig en ny värld av sensträngar, historiska stråkmödel, teorier om stämning m.m. Det blev först en kurs på Kulturama, sedan for jag ner till konservatoriet i Utrecht för studier på institutionen för tidig musik. Därefter (före pandemin!) har jag fått tillfälle att spela barockopera i Leipzig och i Graz. Det har blivit många resor med fiolen då jag också deltagit i kurser bland annat i Portugal, Norge, Tyskland och Italien.

Inom den tidiga musiken kommer man i kontakt med otaliga sätt att notera musik på. Själva notbilderna varierar också beroende på tryckteknik. Jag blev fascinerad av hur samma musik kunde se så olika ut på papperet beroende på om det var ett fotografi från ett tryckt original, eller om det var från en modern utgåva. Sedan har jag sökt mig till noter och notskrift, och inom ramen för mina musikvetenskapliga masterstudier gjorde jag en ERASMUS-termin på Musikwissenschaftliches Seminar i Heidelberg, där jag bland annat tog en kurs i medeltida- och renässansnotering. Min masteruppsats inom musikvetenskap handlar om Leufsta musiksamling, en privatsamling 1700-talsnoter med både autografer och tryckta noter vilken idag bevaras på Uppsala universitetsbibliotek.

Parallellt med tidig musik har intresset

Monika Glimskär
berättar med
egna ord om sig
själv

för samtidsmusik alltid funnits där. På Stockholms musikgymnasium sjöng vi igenom en beaktningsvärd mängd svenska samtida körverk. Mitt första jobb inom musikbranschen var som produktionsassistent under festivalen Stockholm New Music som drevs av Rikskonserter och samarbetspartners. Möjligheten att få arbeta med noter, samtidsmusik och ett både historiskt och ett framtida kulturarv på en och samma gång var väldigt lockande, och det var främsta anledningen till att jag sökte tjänsten på Svensk Musik.

För att sammanfatta några av mina intryck efter mitt första halvår som musikbibliotekarie på Svensk Musik så är det ena att det komponeras en sådan ofantlig mängd musik i Sverige. Vi får varje dag in en till två nyskrivna och opublicerade verk som sedan katalogiseras, görs redo för tryck och arkiveras! Bland det roligaste är att öppna filerna och få se vad för musik som kommit in. Det kan vara allt från både opera och symfonier till körverk, orgelverk, solostycken, och sångcykler i de mest udda besättningar. En annan sak som har slagit mig är att inte bara handskrivna partiturer, utan även datorutskrift har mycket individuella uttryck. Jag tycker det är spännande att det finns ett per-

sonligt uttryck i notskriften, och tänker någon gång i framtiden undersöka vad det kan bero på.

Nu är det sommar snart men det finns redan nu många spännande saker som väntar i höst på Svensk Musik. Bland

annat kommer vi att ställa ut noter under Nordiska musikdagar som går av stapeln på Island under oktober. Det planeras även en större utgåva med helt nya tonsättningar av Tranströmers poesi, vilken ska ges ut under den kommande våren.

Jag är väldigt peppad att genomgå en bibliotekarieutbildning parallellt med mitt arbete på Svensk Musik. När tillfälle ges ser jag mycket fram emot att träffa er alla medlemmar.

På besök hos Karin Engström

||| Aina Myrstener, text och foto

Den 7 januari var jag på studiebesök på Musikhögskolan Ingesund utanför Arvika. Det var spännande och intressant att få se biblioteket och skolan. Eftersom det fortfarande var jullov, så det var inte många studenter på skolan, mest lärare faktiskt. Här är mitt besök i bilder!

Bibliotekets publika del med noter och böcker, samt lite skönlitteratur på bordet. Det fanns även läsplatser och datorer. Studiepartituren stod presenterade i en egen sektion, orkestrer noter och folianter likaså.

Notkapslar i bibliotekets publika del. Här kan eleverna själva gå och botanisera.

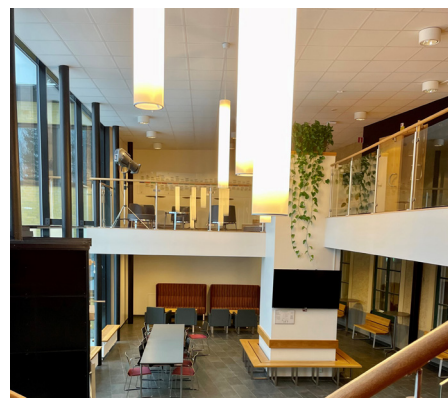
I ett av bibliotekets rum fanns en stor samling med LP-skivor för utlån, bredvid det obligatoriska katalogskåpet.

I läsesalen fanns även en hel vägg med CD-skivor fint uppställda.

Karin Engström utanför sitt arbetsrum i anslutning till läsesalen. Självklart fanns det smittsäker anordning på plats.

När jag besökte biblioteket fick jag även en liten visning av skolan. Jag fick till exempel titta in i slagverksrummet, i den nybyggda ljudstudion och i konsertlokalerna. Här är en interiör från skolan.

Disputation vid Högskolan för scen och musik

||| Gunnel Jönsson, text och foto

Pianisten Johan Ullén och Tomas Löndahl.

Tomas Löndahl, som bland annat varit ständigt sekreterare vid Kungl. Musikaliska Akademien 2011–2017, försvarade sin avhandling *Den klingande verklighetens föränderlighet: Mot ett vidgat gestaltungsutrymme*. Detta skedde i Artisten måndagen 30 maj 2022. Opponent var professor Johannes Landgren vid Kungl Musikhögskolan i Stockholm.

Avhandlingen kan kort summeras med att den, med utgångspunkt från noterad västerländsk konstmusik, undersöker artistens gestaltungsutrymme när denne tolkar musiken, vilket i sammanhanget kan leda till nya oväntade musikaliska uttryck. Detta provas

konkret genom en serie gestaltungs-experiment med musik av Ludvig Norman (1831–1885), där artisten, utifrån detta experimentella förhållnings-sätt, förändrar och omkomponerar de noterade musikaliska parametrarna.

“ “ Att tänja på troheten mot tonsättarens partitur och musikaliska tanke var en annan intressant diskussion

Disputationen inleddes med ett samtal mellan Tomas Löndahl och pianisten Johan Ullén kring ett exempel att om-

forma Beethovens pianosonat op. 57 ”Appassionata”. Vi fick sedan höra Johan Ullén spela sin utvidgade version av sonaten.

I samtalet med opponenten belystes både om och hur man i musikerutbildningen kunde använda detta synsätt. Vi fick höra ett antal ”musikaliska gestaltningsexempel” på dels Andante cantabile ur Ludvig Normans *Sträckkvartett E-dur op. 20*, dels sången *Månestrålar*. Att tänja på troheten mot tonsättarens partitur och musikaliska tanke var en annan intressant diskussion.

På nästan 100 sidor presenteras Ludvig Norman (1831–1885) som musiker och människa.

Avhandlingen i fulltext med ljudexempel finns på Göteborgs universitetsbiblioteks hemsida: bit.ly/3HDPg50

I år är det 150 år sedan Hugo Alfvén föddes!

||| Gunnel Jönsson, text

Hugo Alfvén 1931. Foto: Ragnar Küller (1883-1941). Malmö museum.

Här några oredigerade nedslag i vad som har gjorts för att fira jubilarerna.

- En ny bok av Tobias Lund presenterades vid Uppsala Kammarorkesters Alfvénjubileumskonsert i Uppsala 24 april på Uppsala kongress och konsert: *Speltoken: Hugo Alfvén och rosens klang* utgiven på Gidlunds förlag och ingår i Odeums (LU) och Kungliga Musikaliska akademins skriftserier.
- Hugo Alfvén var även en begåvad konstnär. På hans födelsedag 1 maj invigdes konstutställningen *Hugo Alfvén – Konst och musik* på Prins Eugen Waldemarsudde i Stockholm, med verk av Alfvén och samtida konstnärer. Dessutom avtäcktes en bronsbyst av Hugo Alfvén skapad av Karl-Magnus Fredriksson.
- Lördagen 21 maj hade Berwaldhallen två konserter med titeln ”Svensk sommarnatt” – SVT spelade in för senare sändning
- Båstad Kammarmusikfestival lyfter fram Alfvén 27 juni - 2 juli

- Körsångens dag: Sveriges Körförbund uppmanar körer i Sverige att sjunga en Alfvénsång samtidigt kl. 12.00 den 3 september
- Institutionen för musikvetenskap vid Uppsala universitet håller en seminariserie om Hugo Alfvén den 13–14 oktober
- Malmö Symfoniorkester under Patrik Ringborg framför Alfvéns balett *Bergakungen* på Malmö Live vid 2 konserter 1 och 3 december.

Den ryske koreografen och dansaren Michel Fokine blev bekant med John Bauer 1913 och de påbörjade arbetet med libretto och scenbilder till en balett. 1915 knöts Hugo Alfvén till projektet. Men – John Bauer kom i konflikt med Kungliga Operans regissör, Första världskriget nasade och så – den 20 november 1918 omkommer John Bauer på Vättern när båten Pär Brahe förliser. Först 1923 hade baletten premiär med Jean Börlin som koreograf och prins Eugen och konstnären J.A.G. Acke stod för scenografin.

- Alfvéngården i Tibble är resultatet av en landsomfattande insamling till Hugo Alfvéns 70-årsdag 1942. Huset byggdes 1944–45 av byggmästaren Nils Skoglund med Bror Hjorths hus i Uppsala som förebild. Gården stod klar för inflyttning i augusti 1945. Efter Alfvéns död 1960 blev huset en minnesgård och öppnades för allmänheten 1962. Den ägs idag av Hugo Alfvénfonden som ingår i Kungl. Musikaliska Akademien. Här firas varje år Alfvéndagen – i år lördagen den 2 juli.
- 19 november bjuder Kungl. Musikaliska Akademien, Sveriges Körförbund och Berwaldhallen in till en sing-along-konsert tillsammans med Radiokören.
- Kalendariet på Kungl. Musikaliska Akademins hemsida fylls på med nya evenemang bit.ly/3QwmsPW
- Sveriges Television har repriserat en dramadokumentär från 1999 ”Ton-

målarens kvinna” producerad av Helen Elmquist. Kan ses på SVT Play fram till 27 oktober.

- I maj sände Sveriges Radio en P2 Dokumentär i två delar av Sofia Nyblom – ”Hugo Alfvéns Midsommarvaka” och ”Hugo Alfvén, kärleken och sveken”. Finns på SR Play.

Hugo i arkiven

I Uppsala universitetsbibliotek hittar man efterlämnade brev, noter, fotografier med mera i olika arkiv, bland annat Orphei Drängars arkiv. I katalogen Alvin finns en förteckning över hans efterlämnade papper samt annat material med anknytning till Hugo Alfvén: bit.ly/3O15QQq I Musik- och teaterbibliotekets samlingar hittar man pressklipp och privata brev. Även handlingar från Hugo Alfvén Stiftelsen, Hugo Alfvén-sällskapet och Alfvéngården finns bevarat här.

Övrigt att läsa

- Alfvén skrev även sina memoarer i fyra band, alla utgivna på Norstedts *Första satsen. Ungdomsminnen* (1946) *Tempo furioso. Vandringsår* (1948) *I dur och moll. Från Uppsalaåren* (1949) *Final* (1952)
- Tidskriften ”Alvéniana” ges ut av Hugo Alfvén-sällskapet och erhålls genom medlemskap i sällskapet. Via hemsidan alfvensallskapet.se kan man läsa alla nummer mellan 1990 och 2017 digitalt.
- På nätet kan man se kortfilmen ”The stranger left no card” från 1952 av Wendy Toye där musiken är en bearbetning av Hugo Alfvéns ”Midsommarvaka”. Filmen fick pris i Cannes 1953! Arrangören är en annan jubilar – Doreen Carwithen (1922–2005) vars 100-årsdag firas med en festival i juli i hennes födelsestad Had-denham. Läs mer i höstnumret!

Efterklang – boksläpp på Musik- och teaterbiblioteket

|| Curt Carlsson, musikredaktör m.m. text, Aina Myrstener, Musik- och teaterbiblioteket, foto

Kerstin Carpvik inleder.

Isina nya lokaler vid Gärdet i Stockholm hade biblioteket inbjudit till en release av den nya tonsättarbiografen *Efterklang* om Torbjörn Iwan Lundquist (1920–2000).

Ett tjugotal personer hade bokat sig i bibliotekets entré för att lyssna till författaren Elisabeth Wärnfeldts berättelse om sin vänskap med Lundquist och hans musik. Elisabeth Wärnfeldt är inte bara författare – med en diktsamling

bakom sig – utan också tidigare verksam som operasångerska och röstcoach. Redan för mer än fyrtio år sedan skrev hon en kandidatuppsats om Lundquist vid musikvetenskapliga institutionen i Stockholm. Hon har också fått flera sånger sig tillägnad av honom och också spelat in flera av sångerna på skiva.

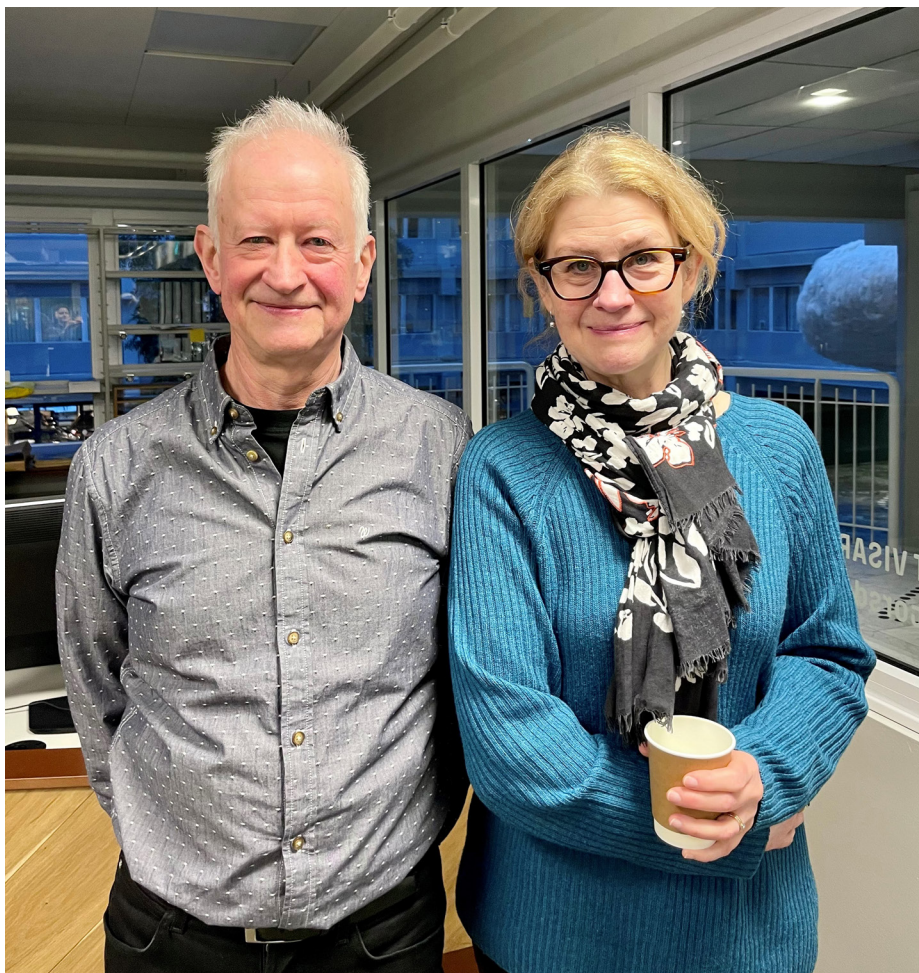
Torbjörn Iwan Lundquist är en tonsättare som numera kanske är lite bortglömd. Hans produktion är dock både

stor och omfattande många genrer. För många är han känd som kompositör av en mängd musik till filmer, som till exempel 60-talsfilmerna ”Änglar finns dom” med Christina Schollin och Jarl Kulle och den färgstarka filmatiseringen av Selma Lagerlöfs ”Nils Holgerssons underbara resa”. Viktiga är dock hans produktion av orkesterverk, främst de åtta symfonierna och operan ”Sekund av evighet”, med ett tema som just i dag är sällsynt aktuellt, kriget, våldet och utsattheten.

I boken ”Efterklang – En berättelse om Torbjörn Iwan Lundquist och den osjälviska kärleken” berättar Wärnfeldt inte bara om Lundquist och hans musik utan också om hans samhällsen-

“ Torbjörn Iwan Lundquist är en tonsättare som numera kanske är lite bortglömd

gagemang i frågor om naturen, kärnkraft och musikens inneboende kraft. I sitt föredrag berättade hon också bland annat om associationsprincipen,

T.I. Lundquists barn Dag Lundquist och Jenny Gruvberg.

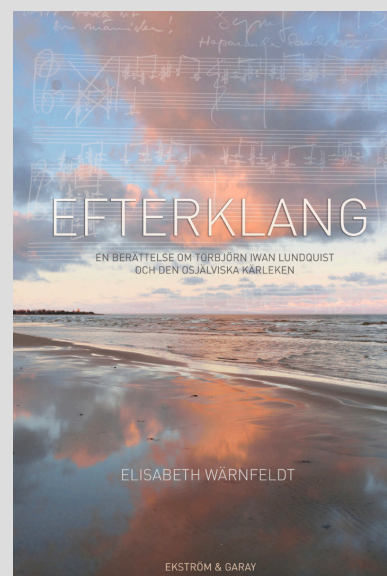

Leif Jordansson och Elisabeth Wärnfeldt.

en kompositionsteknik som Lundquist ofta använde sig av.

Vid Wärnfeldts sida denna kväll fanns även tonsättaren och författaren Leif Jordansson som också medverkade i en diskussion om "urljudet" som det skildras i Rainer Maria Rilkes diktning, som ju även Lundquist tonsatt. Jordansson demonstrerade även "deep listening", ett sätt att anamma ljuden utifrån – och inifrån – enligt den amerikanska tonsättarinnan Pauline Oliveros.

Musik- och teaterbiblioteket är att gratulera till detta evenemang, som både belyser en svensk tonsättargestalt och en ny bok om tonsättaren och hans kamp i samhället. Vi ser fram emot en fortsättning med musikaliska samtal och föredrag i de nu officiellt invigda lokalerna.

Elisabeth Wärnfeldt: *Efterklang*

Ekström & Garay

Antal sidor: 152

ISBN: 978-91-89397-80-4

Musikböcker 2021

||| Tobias Danielsson, text

Sent omsider kommer här vår lilla revy över böcker om musik på svenska, utgivna under 2021.

Först ut, en s a s gigant inom svensk skivindustri, musikproducenten mm Kjell Andersson och hans självbiografiska bekännelser *Ingen går hel ur det här* (Bonniers). Han dominerade svensk pop- och rockindustri under drygt 30 år, från mitten av sjuttioalet till början av tjugohundra som galjonsfigur för svenska EMI och han är tätt knuten till artister som Ulf Lundell, Eldkvarn, Gyllene tider, Totta Näslund och Wilmer X, bara för att nämna några. En exposé över modern svensk musikhistoria, inklusive en famös brytning med Ulf Lundell, kan kort summera boken, vars innehåll GP:s recensent Johan Lindquist finner ”mycket mänsklig” men – paradoxalt nog – i behov av en producent ”som kunde ge samma struktur och stadga åt berättelsen som

Kjell Andersson gav åt de skivor han arbetade med”.

Något mindre braskande rubriker i svensk press än ovannämnda får man säga att Drottningholms barockensembles 50-årsjubileum har förorsakat – jag hittar faktiskt en enda recension – men inte desto mindre har konstellationen ett välrenommerat rykte i barockorkestrarnas universum. Grundaren och altviolinisten Lars Brolin har här förevisat deras historia i *Drottningholms Barockensemble: jubileumsbok 1971-2021* (Lars Brolin), som innehåller både bilder och en kronologisk framställning från orkesterns halvsekelånga existens. Sedan 2005 har man en fast konstserie där man uppträder både i konstellationer med andra ensembler såväl som i mindre kammarformationer.

Och nu till Sveriges klarast lysande stjärna på jazzhimlen; en som plötsligt slocknade men brann desto häftigare dessförinnan. Gotländske bariton-saxofonisten Lars Gullin har äntligen fått en omfattande biografisk krönika, i form av jazzhistorikern Jan Bruérs *Lars Gullin: saxofonist och kompositör* (Bo Ejeby förlag). Här serveras förutom personhistoria även musikerkollegors berättelser och samtidens reaktioner på hans musikskapande samt ett stort urval av fotodokument från då det begav sig. När jag letar efter recensioner i vår dagspress hittar jag en (1!) enda, vilket gör mig både konfunderad och smått förbannad. Det finns väl plats för fler musikgudar i riket än ABBA och ... ABBA? Vetlandapostens Rikard Flyckt kallar boken ”ganska rörig och gediget innehållsrik” medan Kulturbloggens Mats Hallberg är mer förtjust och

berömmar författarens språkbehandling: ”Sträckläser med undantag för låtanalyserna, vars innehåll kan te sig esoteriskt”, konstaterar han.

IVÄNTAN PÅ RÄVEN

Kjerstin Dellert på livets scener

CATARINA ERICSON-ROOS

Vi störtar vidare med ytterligare en föga uppmärksammas biografi, då den – får man anta – ligger i diket till pop- och rockvärldens mer omsorgsfullt asfal-

terade riksväg. Kjerstin Dellert, älskad av många och måhända mindre älskad av en del, har fått sin saga skildrad av Catarina Ericson-Roos, som här förleden kom ut med en biografi om operabarytonen Erik Saedén. I *I väntan på räven - Kjerstin Dellert på livets scener* (Carlssons) utlovas, enligt förlagets hemsida, en insiktsfull skildring av Dellert bakom hennes 'primadonna-jag' där författaren visar upp "en sårbar, känslig, reflekterande och bekräftelse-sökande kvinna".

Den folkkäre författaren Torgny Lindgren hade ett passionerat förhållande till musiken, vilket man lätt kan förstå när man läser hans berättelser. Thure Stenström, professor emeritus i litteraturvetenskap, visar i *Torgny Lindgren*

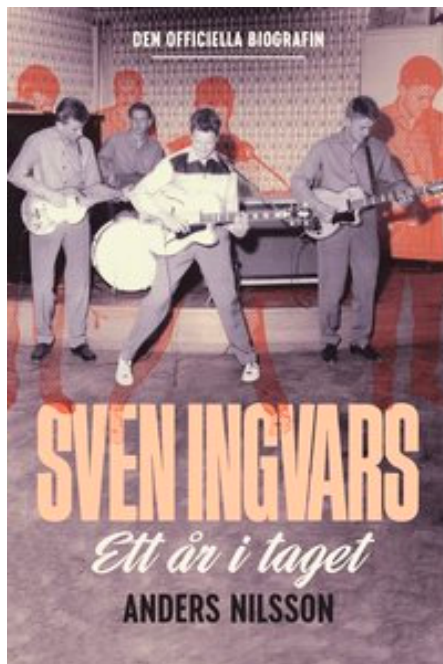

Thure Stenström
Torgny Lindgren och musiken

och musiken (Kungl. Humanistiska vetenskaps-samfundet i Uppsala) hur musiken även hade betydelse för den form hans litterära alster antog, vilket uppmärksammas av John Sjögren i SvD. Inte minst Mahlers musik var viktig för honom och det framkommer bland annat i ett samtal med författaren och akademiledamoten Per Wästberg, då denne blottar sin humoristiska ådra med orden: "Mahler, han bara maler och maler" varvid Torgny Lindgren tålmodigt replikerar: "Jag förstår att det kan vara så för en och annan, men då har man inte hittat den innerliga melodiken som alltid finns hos Mahler".

Att Sven Ingvars är ett av Sveriges mest populära dansband, torde vara oomtvistat och nu finns också deras officiella biografi att läsa i *Sven Ingvars: ett år i taget* (Mondial), skriven av Anders Nilsson. Idag är ingen av originalmedlem-

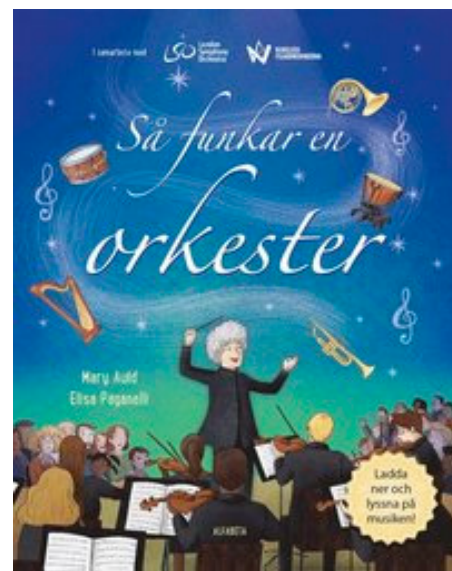
marna kvar och portalfiguren Sven-Erik Magnusson mer eller mindre stupade på sin post när han gick bort i cancer 2017, men bandet fortsätter att leva och verka, nu med Magnussons son Oscar vid rodret. Nya Kristinehamns-Postens recensent Magnus Carlsson kallar den "en bok om det svenskaste bland svenska band" och Bo Bjelvehammar i tidskriften Opulens menar att "[den] är skriven med känsla och inlevelse". Han avslutar med reflexionen: "Sven-Ingvars kommer alltid att finnas, när svalorna åter visar sig, då ser vi Sven-Ingvars på sommarscener över hela landet, med den nye härföraren Oscar Magnusson. Framtiden är ljus."

En bok med ett mer funktionellt syfte får vi nog beteckna Mats Fagerbergs *Stora musikquizboken för festliga tillfällen* (Isaberg förlag) som. På 167 sidor får vi mer än 3000 frågor och det inom alla möjliga genrer. Vad sägs om, t ex.: *Från vilket land kommer Georg Riedel eller Laleh? eller Vilka fick sparken från Magnum Bonum och Black Sabbath? för att inte tala om den oundgängliga frågan: Vilka djur förekommer i The Beatles låtar?.* När dessa frågor är uttömda till sorg och förbannelse kan man gå vidare till samma författares och förlags

nagelbitare *Stora musikquizboken för kyrkfolk.*

Hur funkar en orkester? På den frågan, framför allt riktad till en ungdomlig läsekrets, försöker Mary Auld svara i *Så funkar en orkester* (Alfabet), illustrerad av Mary Leach. Ciceron är dirigenten Simon Rattle som går igenom alla orkesterinstrument och diverse klassiska stycken, allt med förhoppningen

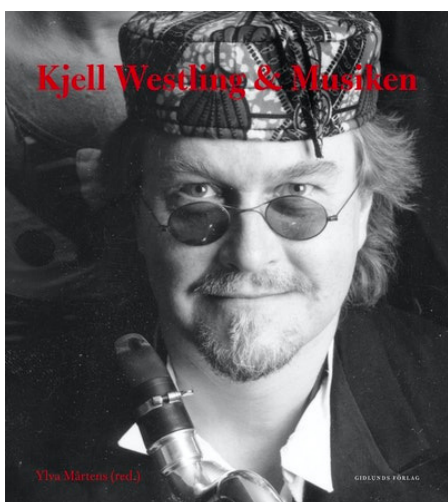

att väcka den kommande generationens intresse för en alltmer marginaliserad musikgenre.

Operatenoren, programledaren mm Rickard Söderberg är en annan "champion" för den klassiska musiken men i *Transformation* (Gaytenor) handlar det mest om honom själv och hans livskris, som föranledde en väg mot ett mer hälso-samt och harmoniskt liv. Musiken är naturligtvis alltså ett ledmotiv i hans

personliga livsdrاما men GP:s Linus Kuhlin kände, efter att ha hört Vinter i P1 baserat på Söderbergs text, hur ”Söderberg tappar bort både sig själv och musiken” och snarare ”kastar [...] sig in i något slags SM i klyschor.”

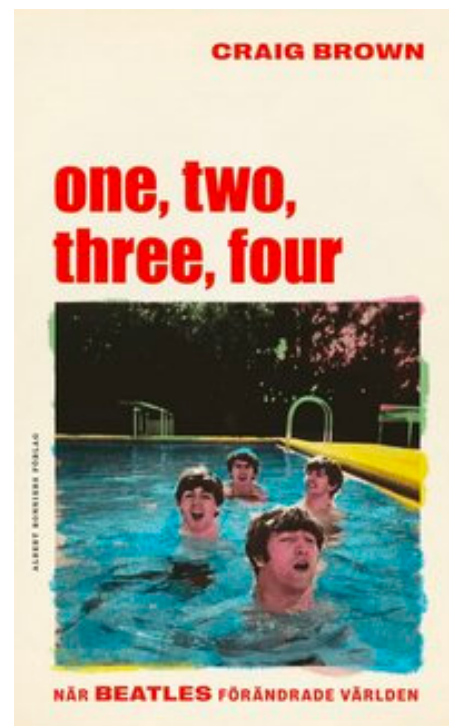

Vem var Kjell Westling, frågar jag och avslöjar således min okunnighet, ty han var en gigant inom svensk teatermusik under 1970, 80- och 90-talet. *Kjell Westling & musiken* (Gidlunds) är en antologi, redigerad av Ylva Mårtens där olika sidor av multiinstrumentalisten Westling fingraskas. Magnus Säll ger i DN en sammanfattning av Westlings gärning: ”Han spelade jazz, var del av folkmusikvågen, kom att bli avgörande för hur svensk progglät, blandade ihop den brygd som blev en slags svensk världsmusik och ägnade sedan flera decennier åt teater- och filmmusik.” En intressant upptäckt av ”en av de stora okända” väntar således för oss okunniga.

Vem Birger Sjöberg var, vet nog de flesta, men hans senare diktning är ju inte allom bekant och den blev inte heller satt till musik av honom, likt *Fridas visor* tidigare i karriären. Sven Kristersson, professor i sång vid Musikhögskolan i Malmö, inriktad på litterär visa och scenisk gestaltning och själv artist, har i *Galendansaren: Birger Sjöbergs postuma texter som sångcykel och musikteaterföreställning* (Bo Ejeby förlag) gjort en sångcykel med nykomponerad musik till 24 av Sjöbergs postumt utgivna sånger som här presenteras. Titeln är tagen från poeten själv då han i reaktion på den ljumma kritiken benämnde sig själv som ”galendansaren: en sprattelgubbe som förutsattes sprattla på publikens kommando.”

Vi avslutar raskt med tre ”kändisar”: The Beatles får sin möjliga katekes i Craig Browns *One, two, three, four: när Beatles förändrade världen* (Albert Bonniers förlag) där man på 784 sidor får en ”mosaik av skärvor ur den stora berättelsen om The Fab Four”, i alla fall enligt SvD:s Anders Q Björkman. Bengt Hallberg har fått sin biografi över sig av musikprofessor Erik Kjellberg i *Bengt Hallberg - jazzpianist, kompositör, arrangör, pedagog* (Vax Records). Enligt DN:s Martin Nyström ser Kjellberg ett mysterium i Hallberg då hans musicerande ”inte hör hemma i några kategorier”. En ”undersökande och rikligt dokumenterande biografi” över en pianist vars anslag hade en lätthet som hos en ”steppande fjärl”. Körnestorn Eric

Ericson, slutligen, har närgranskats av hans f d elev, professorn och dirigenten Cecilia Rydinger med utgångspunkt från hans efterlämnade samling på Kungliga biblioteket. ”[Här] ryms talrika lovord och hyllningar, så att porträttet stundtals kan uppfattas som översvallande. Som helhet ger framställningen dock en god och säker bild av Eric Ericson, både som person och dirigent”, säger BTJ:s lektor Gert-Ove Fridlund.

Två praktverk propsade på att bli experimenterade innan vi sätter punkt. Det ena, *Folkliga koraller från södra Sverige: koraller, andliga visor och gamla psalmer* (Smålands musikarkiv) utgör kulmen på 25 års forskande och insamlande från både tryckta och otryckta källor.

Magnus Gustafsson har stått för letandet, varefter Eleanor Andersson skrev ner noterna till de 202 melodierna. Texterna i samlingen är av det mer kärva sla-

get med Guds nåd och domedagen som favoritteman medan de traderade andliga sångarna har en lite vänare karaktär.

Slutligen då, den andra och, jag lovar, sista boken, en skrift som står mig särskilt nära om hjärtat då den avhandlar det som varit min arbetsplats under nästan 15 år. *Ett bibliotek i musikens tjänst: Musik- och teaterbiblioteket 250 år* (Musik- och teaterbiblioteket), redigerad av Rikard Larsson, bibliotekarie och teateransvarig vid MTB, är både en jubileumsbok och en kärleksfull samling av historik, anekdoter och berättel-

ser om ett av världens äldsta bibliotek med obruten verksamhet. 1771 tog kung Gustav III initiativet till Musikaliska Akademien där en "archivarius" anmodades "att mottaga och i ordning ställa Kungl. Academiens Musicalier och öfvriga handlingar". Mottagandet och iordningställandet fortgår oförtrutet, om än med andra medel och redskap än 1771 och i denna vackra volym ger ett antal forskare, bibliotekari-er och biblioteksbrukare en både underhållande och bildande inblick i denna, med musik fullastade skuta, på dess fortsatta färd mot morgondagen.

Summary in English

- Visiting the institutional member Kulturskolan Stockholm (a community music school for children) and their sheet music library
- Our secretary Anna-Karin Skansen reports from Norsk lydarkivkonferens 2022
- Tobias Danielsson on newly published books in Swedish

- Our new member of the board, Monika Glimskär, introduces herself
- Events celebrating the birth of the Swedish composer Hugo Alfvén (1872-1960)
- Aina Myrstener visited Ingesund School of Music during the pandemic
- Book release at Musik- och teaterbiblioteket: a new biography on the Swed-

- ish composer Torbjörn Iwan Lundquist (1920-2000) by Elisabeth Wärnfeldt
- A presentation on Zoom about using the collections at the Musik- och teaterbiblioteket. Lena Nettelbladt reports.

Alfvéngården i Tibble utanför Leksand. Läs mer på sidan 13 om Hugo Alfvéns 150-årsjubileum.